

Džejn Grin

LETNJE  
TAJNE



Prevela  
Eli Gilić

■ Laguna ■

Naslov originala

Jane Green

SUMMER SECRETS

Copyright © Jane Green 2015

Translation copyright © 2016 za srpsko izdanje, LAGUNA



Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Zahvalnost podstiče punoću života. Ona pretvara ono što imamo u dovoljno, pa čak i u više od toga. Ona pretvara odbijanje u prihvatanje, nered u red, zbunjenost u bistrinu. Ona može pretvoriti obrok u gozbu, kuću u dom, neznanca u prijatelja.*

Melodi Biti

# Prolog

London, 2014.

Bog mi je svedok da sam dobro kad me čeka večer koje ću provesti sama, uglavnom. Kad moja ćerka ode kod oca, uživam u samoći, u luksuzu da jedem šta mi se prohte, u olakšanju što ne moram da obezbedim hranljiv obrok za izbirljivu trinaestogodišnjakinju.

Mogu da se sklupčam na kauču i gledam emisije zbog kojih bi moja ćerka gundala – dokumentarce, vesti, filmske serijale iz tri dela na *BBC*-ju – ili da tumaram po kuhinji i slušam *Radio 4* a da se niko ne žali ili zahteva da prebacim na stanicu koja ne pušta ništa osim pop muzike.

Večeras kao da imam pundravce. Nemirna sam, a to je opasno. Nemir ima opaku naviku da me vodi na mesta koja kasnije izazivaju kajanje. Gorko iskustvo me je naučilo da moram da se uposlim kad god se tako osećam.

Rekli su mi da se čuvam takvih prilika. Kad sam gladna, ljuta, usamljena ili umorna, to znači da moram bolje da vodim računa o sebi. Svakako jesam gladna večeras; svakako jesam usamljena večeras, kao i svake noći proteklih osamnaest meseci.

Zovem kineski restoran na početku Avenije Eldžin i naručujem svinjetinu s rezancima. Potom ustajem i otvaram kuhinjske kredence. Mesecima sam odlagala taj zadatak. Moj bivši muž bio je zaluđen redom. On je sve održavao čistim i urednim, sve šerpe i lonci bili su poređani kako valja. Otkako je otišao, u stanu vlada zbrka.

Izgleda savršeno na prvi pogled, ali ako otvorite bilo koji kredenac, moraćete odmah da hvatate sudove koji ispadaju pošto su oslobođeni stege čvrstih drvenih vrata.

Počinjem s kredencem u kojem držim cediljke, zapanjena što zatičem sedam komada raznih oblika i veličina, s obzirom na to da kuvam samo za Eni i sebe. Stavljam pet na hrpu koju ću dati u dobrotvorne svrhe i nastavljam da raščišćavam.

Dodajem daske za sečenje, poklonjene činije koje mi se nikad nisu sviđale ali nisam imala srca da ih se rešim. Napukli tanjiri, okrnjene čaše, sve stavljam na gomilu. Kako se kutije pune, osećam se bolje, uposlano, korisno. Gotovo kao da meditiram, kao da sređivanjem kredenaca istovremeno uvođim red u glavi.

Pružam ruku pozadi i napipavam nešto oblo. Izvlačim taj predmet i skamenim se.

Boca votke.

Polupuna.

Nemam predstavu kako se tu stvorila, ne znam, ne sećam se. Mora da stoji tu mesecima, možda i godinama. Kad sam se udala, morala sam da krijem votku. Svaki kutak u kući pretvorio se u skrovište za moju tajnu sramotu.

Veoma dugo nisam držala bocu votke u rukama. Ne mogu da odvojim pogled od blistavog stakla. Čujem mućkanje, tako umirujuće, tako poznato. Srce mi brže zakuca.

Gotovo mogu da osetim ukus votke, natočene preko kockica leda i ostavljene da odstoji dok ne postane ledena, s

---

nekoliko kapi limuna ako je moguće, mada nije važno i ako nema limuna.

Osećam kako mi klizi niz grlo, glatka kao svila. Osećam blago peckanje u grudima i toplinu koja se odmah rađa, otklanjajući usamljenost, glad i sve patnje što vrebaju u meni.

Znam šta bi trebalo da uradim. Moram da je prospem u slivnik. Ali pre nego što to učinim, stajaću još malo i obožavati oltar boga čiji sam rob svojevremeno bila.

To mi sigurno neće naškoditi.

# *Prvo poglavlje*

London, 1998.

Dokle god mi sećanje seže, uvek mi se činilo da se ne uklapam sasvim, da nisam ista kao ostali.

Uverena sam da sam zbog toga postala spisateljica. Čak i kad sam bila u vrtiću, pa u osnovnoj školi, družila sam se sa svima, ali nikad nisam postala član nijedne klike. Stajala sam sa strane i posmatrala. Uvek sam posmatrala. Primećivala sam sve: kako pogled iskosa može da kaže mnogo više od reči; kako možete da budete potišteni cele nedelje zbog jednog šapata iza podignutog dlana; kako srce može da vam bude puno satima, nekad i danima, zato što vam je prava devojčica pružila ruku u pravom trenutku.

Znala sam da sam drugačija. Kako sam rasla, tako je ta različitost sve više izgledala kao nedostatak; nisam bila dovoljno lepa, dovoljno mršava ili dovoljno *nešto*. Nisam to umela da opišem, pogotovo kad sam bila dete. Gledala sam mršave, savršene, popularne devojčice i očajnički želela da budem deo njihove klike, da budem cura koju prvu biraju u sportsku ekipu umesto one koju ostavljaju za sam kraj.

U pubertetu sam odjednom postala devojčica s kojom su svi dečaci želeli da pričaju i da joj se poveravaju ne bi li saznali šta bi trebalo da urade kako bi se moja najbolja drugarica Olivija zainteresovala za njih.

Bila sam veoma dobra drugarica, iako sam se u svakog dečaka zaljubila do ušiju. Dva meseca sam sanjarila kako će Adam Baret shvatiti da Olivija nije njegova devojka iz snova dok sedimo na podu moje sobe i slušamo grupu *Polis* na kasetofonu; da će odjednom primetiti koliko mi je kosa svilenkasta (u mojim maštarijama je bila mnogo svilenkastija), koliko su mi oči zelene a usne pune, da će iznenada shvatiti kako sam izuzetna lepotica (što nisam bila) i zapitati se kako to nije ranije primetio.

Posle Adama Bareta sledio je Deni Karan pa Rob Paliser i, naravno, Ijan Ovens. Nijedan san mi se nije ostvario. S četrnaest godina sam konačno otkrila odličan način da ublažim bol zbog svih tih neispunjenih snova, neostvarenih žudnji, uzaludnih nadanja.

Gari Skot je pravio žurku kod kuće. Trebalo je da svi prespavamo kod njega, dečaci u jednom delu ogromnog potkrovlja, a devojčice u drugom. Svi smo bili veoma uzbuđeni pošto je to bio prvi put da će oba pola spavati pod istim krovom. Kad se setim toga, ne mogu da verujem da su roditelji pristali, s obzirom na poludele hormone četrnaestogodišnjaka i petnaestogodišnjaka, ali nagađam da su mislili kako smo dobra deca ili da vladaju situacijom.

Naravno, i roditelji su bili tamo. Zabavljali su se, njihov smeh i zveckanje čaša dopirali su do drugog kraja dvorišta gde smo izneli kasetofon i sto na rasklapanje s kobicama, plastičnim čašama i limunadom.

Tad sam se ložila na Ijana Ovensa. On mi je postao veoma dobar drug ne bi li se, naravno, približio Oliviji koja je te



---

večeri stajala pod drvetom s Polom Džonsonom. Nakrivila je glavu, a plava kosa s tek izvučenim pramenovima padala joj je kao zlatna zavesa preko desnog ramena dok je onim lepim plavim očima zurila u Pola. Svi su u tom dvorištu znali da je samo pitanje vremena kad će je poljubiti.

Ijan je bio skrhan. Sedeli smo na travi i tiho pričali. Tešila sam ga i molila se da se ipak odluči za mene, molila da nagne glavu prema mojoj, nežno mi okrzne usne svojimima i drži me u zagrljaju cele noći.

„Uzeo sam ovo“, rekao je i pokazao bocu votke koju je sakrio ispod butine.

„Molim? Kako to misliš, uzeo? Odakle?“

„Našao sam je u garaži. Ne brini, ima gomila toga. Niko neće приметiti. Hoćeš li?“ Pokazao je glavom prema skrovi-tom kutku u senci drveća gde nas neće videti.

Naravno da sam htela. Sve bih učinila kako bih još malo ostala s Ijanom Ovensom, kako bih mu dala više vremena da se predomisli u vezi s Olivijom i zaljubi u mene.

Ustala sam i otrešla borove iglice s farmerki, svesna vlažne mrlje od trave. Bila sam u novom petstokecu. Olivija i ja smo zajedno kupile farmerke pa otišle kod nje da ih potopimo u kadu. Njene su bile majušne frulice koje su izgledale neverovatno kad smo završile. Moje su se širile od kolena nadole i landarale oko članaka kao jedra na vetru. Imala sam uzan struk i ogromne butine pa sam morala da uzmem veći broj, što znači da sam ih čvrsto stegla kaišem oko struka.

Odeća mi nikad nije stajala onako kako sam želela. Kupila sam lepu kariranu košulju u Kamdeni i razmazala crni kreon ispod očiju. Dva dana ranije sam isekla šiške ispod kojih su mi oči izgledale zadimljeno i primamljivo, zelena boja je blistala naspram crnila. Sviđalo mi se kako izgledam, što se ne dešava često.

Možda ću se večeras prvi put poljubiti. Možda će se i Ijanu dopasti kako izgledam.

Pratila sam ga do male skupine drveća na kraju dvorišta. Otvorio je bocu, otpio gutljaj, namrštio se pa pljunuo.

„Bože, kako je odvratno.“ Pružio mi je bocu.

Naravno da je nisam želela. Kad sam mu videla izraz lica, nisam poželela da probam nešto tako grozno, ali kako sam mogla da odbijem? Obazrivo sam prihvatila bocu, otpila gutljaj, osetila da mi peče grlo pa otpila još dva gutljaja.

„Au!“ Zadivio se, ponovo uzeo bocu i ovog puta uspeo da proguta gutljaj.

Nekoliko trenutaka kasnije osećala sam se kao druga devojka. Nestala je stidljiva, smotana, neugledna tinejdžerka i na njeno mesto je došla seksi sirena. Odjednom su mi omrznute obline postale oličenje seksepila, a moje nove šiške primamljiva zavesa ispod koje sam gledala zavodničkim očima.

Toplina mi se raširila sve do nožnih prstiju, sva sam treperila kako sam se oslobađala stidljivosti i flertovala s Ijanom. Zapanjila sam se kad je uzvratio. Više nismo nespretno stajali jedno pored drugog već smo ležali na zemlji, glava naslonjenih na laktove. Prebacila sam kosu preko ramena, nadajući se da dobro podražavam Oliviju. Oboje smo se smejali i dodavali bocu jedno drugome.

„Baš si lepa“, rekao je iznenada. Osmeh mu se povukao s lica. Približio je glavu mojoj, a boca je skliznula na travu. Kad su mu se usne našle nadomak mojih, zažmurio je pa sam i ja zatvorila oči. Poljubili smo se, a srce je pretilo da mi iskoči iz grudi.

Bilo je baš onako kako sam sanjala da će biti. Prolazio mi je prstima kroz kosu, a ja sam mu obavila ruke oko vrata s nevericom što mogu da dodirujem tog momka u koga sam toliko dugo bila zaljubljena, dozvolu da ga grlim, guram mu

---

jezik u usta i slušam kako uzdiše od zadovoljstva. Pogledala sam zvezde, znajući da ću konačno umreti srećna ako me smrt večeras zadesi. Učinila bih sve što je u mojoj moći da taj trenutak traje cele noći.

Čuli smo zvuk. Neko je prilazio. Skočio je dalje od mene kao da je doživeo elektrošok. Nije hteo ni da me pogleda, pravio se da smo samo pili. Razočaranje je bilo poput uboda nožem, koji se okretao u rani kako je veče odmicalo, a Ijan mi se nije približavao.

Šta sam mogla da uradim osim da se pretvaram da se dobro zabavljam? A kako sam mogla da se ne zabavljam s novom najboljom drugaricom – votkom, kad sam se osećala toliko dobro zbog nje? Možda će votka oterati taj razdirući bol, možda ću se zbog nje ponovo osećati lepo.

Neko vreme je delovalo. Đuskala sam, smejala se pa pokušavala da flertujem s drugim dečacima ne bih li probudila Ijanovu ljubomoru. Sećam se da sam se nekontrolisano smejala nečemu i da se smeh odjednom pretvorio u zagrcnute jecaje. Ne sećam se ničega posle toga.

Takvo je bilo moje upoznavanje s alkoholom, crnim rupama i uticajem koji je piće ostavilo na moj život.

Zbog alkohola sam se osećala lepo kao nikad dotad. Uli-vao mi je samopouzdanje koje nikad nisam imala. Zbog alkohola sam se uklapala u društvo. Jeste da se ujutru nisam sećala kako se veče završilo – ali kakve to veze ima? Izgleda da nikad nisam pravila prevelike greške niti uradila nešto toliko strašno da me zauvek isključe iz društva. Alkohol mi je popravio imidž jer sam se od stidljive usamljene devojke koja uvek stoji sa strane pretvorila u zvezdu svake žurke. U stvari, uskoro su svi znali da žurke i ne počinju sve dok Ket ne stigne.

Kad sam pošla na fakultet, alkohol je postao veća nevolja. Moji roditelji nikad nisu preterano učestvovali u mom odra-  
stanju, pa bi neko mogao da pretpostavi kako sam izmakla  
kontroli i kod kuće. Ipak, čekala sam sve do odlaska.

Ionako sam dovoljno razočarala oca. Nisam htela da mu  
pružim još jedno opravdanje koje bi mi pomoglo da shva-  
tim kako nisam ćerka kakvu je želeo.

Majka je napustila rodnu Ameriku jer se zaljubila u mog  
oca dok je radila kao bebisiterka u Džerards krosu. Izgledala  
je srećno kad sam bila veoma mala, ali veći deo mojih tinej-  
džerskih godina je provela u teškoj depresiji, verovatno kli-  
ničkoj, iako joj nije postavljena dijagnoza.

Shvatam zbog čega.

Međutim, nisam shvatala kako je uopšte završila s nekim  
kao što je moj otac. Bio je lep, a verovatno i šarmantan kao  
mlad, ali bio je toliko prokleta naporan da sam kao klinka  
mislila kako bismo svi bili mnogo srećniji kad bi se oni razveli.

Sedela sam s prijateljima koji su ronili suze zato što im  
je majka saznala da otac ima ljubavnicu, zato što su njihovi  
roditelji upravo shvatili kako se mrze ili već nešto slično što  
tera ljude da se otuđe. Ti prijatelji su plakali zato što su se  
mnogo plašili da će im se porodica rasturiti, a ja sam mislila  
samo jedno: *Volela bih* da mi se roditelji razvedu.

Ako postoji dvoje ljudi na svetu koji nikad nije trebalo  
da budu zajedno, onda su to moji roditelji. Majka mi je bila  
opuštena, zabavna i fina. Osećala se prijatno u svojoj koži i  
smejala s lakoćom kakvu očekujemo od Amerikanaca. Odra-  
sla je u Njujorku, ali roditelji su joj umrli kad je bila dete te  
je živela kod tetke Džudit. Nikad nisam upoznala tetku Džu-  
dit, ali sve u vezi s tim danima zvučalo je idilično, pogoto-  
vo letnji raspusti na Nantaketu. Gledala sam majčine foto-  
grafije iz tog vremena. Nosila je lepršavu hipi odeću i uvek

---

se osmehivala. Imala je dugu, svilenkastu kosu i izgledala je srećno i slobodno.

Te fotografije oštro odudaraju od onih na kojima je s mojim tatom, čak i u onim prvim danima kad su se tek venčali, što bi trebalo da su najsrećniji trenuci u jednoj vezi. Zahtevao je da uz kompletne zakopčane do grla nosi biserne ogrlice. Pravila je besprekorne frizure. Sećam se uvijača za kosu koji je držala u kupatilu. Uvijala je kosu svakog jutra, prskala je lakom da je ukroti, nanosila karmin i obuvala salonke Rožea Vivijea.

Kad otac nije bio tu, ostavljala je dugu kosu puštenu i obavijala maramu oko glave. Nosila je duge ciganske suknje s espadrilama ili sandalama. Takvu sam je najviše volela. Mislila sam da joj odeća menja ličnost, da je mlada i zabavna zbog ciganskih sukanja u kojima je sa mnom plesala po kuhinji i iz sveg glasa pevala pesme Karol King, koje je obožavala. Naravno, nije bila reč o odeći već o očevom odsustvu. Kad nije bio tu, ona je mogla da bude onakva kakva jeste i da ne brine o udovoljavanju drugima.

Volim da zamišljam kako majka nije imala predstavu u šta se upušta kad se udala za mog oca. Nismo razgovarale o tome sve do njegove smrti. Majka ceni odanost najviše od svega. Naravno, nisam to znala sve one godine dok sam se molila da se razvedu, ali sad shvatam da ga ona nikad ne bi ostavila koliko god nesrećna bila, koliko god depresija nekad bila mračna i obogaljivala je toliko da nije mogla da ustane iz kreveta.

Najviše sam volela da idem kod prijatelja jer su im majke bile tamo. Volela sam svoju najviše od svega, ali uvek sam dolazila u pustu i tihu kuću. Uzela bih nešto iz frižidera pa se odvukla stepenicama do roditeljske spavaće sobe, otvorila vrata i zatekla je naslonjenu na jastuke. Kad bi joj dan bio baš težak, zavese su bile navučene i soba je bila u mraku. Često je spavala pa bih se ja došunjala do kreveta da je pomilujem

po ruci. Probudila bi se, sneno osmehnula, privukla me u zagrljaj i poljubila, čekajući da joj ispričam kako mi je prošao dan. To joj je bila jedina veza sa spoljnim svetom. Međutim, nisam se dugo zadržavala. Nije mogla da podnese mnogo nadražaja i u teškim danima sam uvek viđala olakšanje u njenom pogledu kad bih rekla kako moram da siđem i uradim domaći.

Ipak, čak ni u najmračnijim trenucima nisam sumnjala u njenu ljubav prema meni.

Dobrim danima je sunčeva svetlost dopirala kroz prozor, a ona je čitala časopis ili knjigu i pijuckala ledeni čaj. Tada sam mogla da ostanem s njom satima ili bar dok se otac ne vrati kući. Obe smo uvek znale kako pola sata pre nego što dođe (a hvala bogu da je uvek bio tačan) moramo sve da vratimo na isto: zavese su morale da budu navučene, a televizor isključen. Otac bi ušao da je poljubi, a ona kao da je ponovo zatvarala oči pred svim što se dešava. Iznova sam to gledala i znala sam, čak i tad, da nije reč o mononukleozu ili *bolesti poljupca* kako ju je ona zvala, već o nečemu drugom.

Znala sam, čak i tad, da je moj otac mnogo doprineo njenom stanju, a možda ga i izazvao.

Umeo je da bude zabavan, ali uvek mi se činilo da glumi. Koliko god opušteno delovao, to je bilo potpuno zasenjeno njegovom potrebom da kontroliše sve oko sebe.

Bilo je trenutaka kad mi se činilo da me voli, ali samo kad je sve u njegovom okruženju, uključujući i mene, bilo potpuno savršeno. Kad mi je kosa bila isfenirana u blage uvojke i ukrašena lepom mašnom; kad sam nosila nabrane žensstvene haljine, lakovane cipele i soknice obrubljene čipkom; kad sam bila tiha, primerna i puna poštovanja.

A ona druga Ket: divljakuša koja luduje po dvorištu s drugarom, raščupana, stamenih butina, koja raste u natmurenu

tinejdžerku? Nju je mrzeo. Možda je mržnja prejaka reč, ali ne sećam se da sam ijednom osetila da me voli otkako sam napunila trinaest godina.

Odmerio bi me od glave do pete, ne trudeći se da sakrije podrugljiv osmejak. „Izaći ćeš u *tome*?“, pitao bi i odmah bih se postidela iako sam malopre gledala nove martinke u ogledalu, ponosna i uzbuđena što će ih moji prijatelji videti. „Izgledaš *sme*-šno.“ Odmahnuo bi glavom i mrmljao, a ja bih pocrvenela kao paprika i poželela da me zemlja proguta.

„Nikad nećeš naći dečka“, nastavio bi iza novina. „U takvoj *sme*-šnoj odeći. Mogu li da te podsetim na to da si zapravo devojčica?“ Došlo bi mi da mu iskopam oči od besa.

Mrzela sam ga zato što se tako ponašao prema meni, a mrzela sam ga i zbog njegovog ponašanja prema majci. Bio je isti prema njoj, govorio joj je šta da nosi, grdio je kad kaže ili uradi nešto pogrešno, te se povukla na najbolji način na koji je umela – tako što se zavukla u krevet. I godinama ostala u njemu.

A ja? Kako sam se ja nosila s tim? S mojom drugaricom votkom. I s gomilom drugih drugara ako votka nije bila dostupna. Na fakultetu sam imala kratku ali burnu vezu sa džinom. Džin s tonikom je izgledao kao vrhunac otmenosti, ali ne i ispijanje gotovo cele boce džina. Čak i sad, kao dvadesetdevetogodišnjakinja, ne mogu da taknem džin. Od samog mirisa se setim kako mi se satima i satima strahovito vrtelo u glavi dok sam ležala na krevetu, kako sam sutradan satima i satima povraćala. Bilo je i mnogo veoma srećnih trenutaka s tekilom, uključujući i ozloglašenog crva na plaži Mikonosa jednog leta.

Vino i pivo su uvek bili tu, mada se pivo i nije računalo. Bilo je teško odlučiti se za piće: uvek bih dala prednost boci džeka nad bocom šampanjca.

Otac nije podnosio moje opijanje. A ja nisam podnosila njega tako da pretpostavljam da smo na neki način bili kvit. Kad sam diplomirala i preselila se u London da radim honorarno kao novinarka, a kasnije u ženskoj rubrici *Dejli gazete*, gotovo ga nisam ni viđala.

Majka je volela da kuva kad sam bila veoma mala, pre nego što ju je otac iscrpeo. Ispunila mi je detinjstvo kolačima koji su je podsećali na dom: pitama od jabuke i mafinima, ali ne engleskim već američkim koji podsećaju na torte, čokoladnim eklerima koji su mojim prijateljima, odraslim na keksu i biskvitima, izgledali kao vrhunac glamura.

Za vreme mračnih godina retko je kuvala, a tad je spremala obična i dosadna jela, koja su bila odraz njenog života s mojim ocem, možda i odraz toga kako se osećala pored njega.

Kad je otkriveno da otac ima rak, odmah sam znala da neće dugo živeti. Nemam predstavu kako sam znala. U početku su svi specijalisti govorili kako je „najbolje dobiti rak prostate“ jer se on „veoma sporo razvija“ i slične fraze, ali znala sam da neće poživeti više od godinu dana.

Nisam se potresla. I dan-danas se loše osećam zbog toga. Sećam se kako sam jednog dana zvala mamu s posla, samo nekoliko nedelja pre nego što je umro. Odveli su ga u bolnicu zbog groznice. Mama je morala da ide kod njega jer je tražio da mu donese neke stvari od kuće i sećam se njegovog grubog glasa u pozadini. Načas sam zažmurila i nečujno se pomolila: „Molim te, reši ga muka. Molim te, neka ovo bude kraj.“

Nije bio kraj. Izdržao je još tri meseca. Posetila sam ga nekoliko puta. Naš odnos je već godinama bio neprijatan. Kad sam otišla kod njega pretposlednji put, morala sam da se ohrabrim pićem kako ne bih rekla nešto zbog čega bih zažalila.

Popila sam malo više nego što sam nameravala i, priznajem, bila sam veoma... srećna kad sam ušla u bolničku sobu.



---

„Pijana si“, uspeo je da kaže podrugljivo iako je imao cevčice u ustima. Samo sam ga pogledala, pošto je alkohol imao željeno dejstvo. Nisam obratila pažnju na njegovu primedbu i nagla sam se da ga poljubim u obraz, uhvativši se za ogradu kreveta jer umalo nisam pala na njega. Međutim, uopšte nisam reagovala.

Kad sam ga poslednji put videla, bilo je užasno. Prepolovio se od poslednje posete pre samo tri nedelje. Kosa mu je opala, ako se izuzme nekoliko belih pramenova; lice mu se potpuno usukalo. Tad je već bio u komi izazvanoj lekovima zbog bolova, mada se povremeno budio kako bi mu medicinska sestra dala kockice leda da ublaži žeđ.

Nisam imala nikakvu predstavu šta da kažem tom čoveku s kojim sam se borila celog života. Želela sam da se na kraju dogodi nešto nalik zemljotresu. Želela sam da se probudi kako bismo oprostili jedno drugome, rekli jedno drugome „Volim te“, nekako stavili tačku na tu priču jer sam znala da ga vidim poslednji put. Međutim, nije se probudio i nismo rekli ništa. Samo sam s nelagodom sedela na stolici koju sam privukla krevetu i gledala ga. Posle nekog vremena sam ga uhvatila za ruku i pomilovala je, setivši se kako sam kao mala mislila da je mnogo snažan, koliko sam ga volela dok sam bila dete, dok je mislio da sam savršena, pre nego što sam porasla dovoljno da mu zagorčam život razočaranjem. Setila sam se kako sam stavljala majušnu šaku u njegovu i kako me je gledao očiju punih... pa... ne baš ljubavljju. Nekad je bilo i ljubavi, ali uvek je bila pomešana s trunskom zbunjenosti.

„Ko si ti?“, pitao je nekad s naklonošću. „Odakle si se stvorila?“

„Ovo je moje podmetnuto dete“, predstavljao me je drugima i osećala sam se posebno sve dok nisam porasla dovoljno da sama čitam bajke i shvatila da je reč o bebi vile, patuljka

ili goblina koja se u podmeće u kolvku umesto ukradene, savršene bebe.

Međutim, plakala sam tog dana u bolnici dok sam ga držala za ruku. Koliko god da je užasno priznati tako nešto, mislim da nisam plakala toliko zbog toga što mi otac umire koliko zbog tate koga nikad nisam imala. Plakala sam za propuštenim prilikama, što nisam imala oca koji me bezuslovno i bezrezervno voli. Plakala sam što nisam imala oca koji me je prihvatao onakvu kakvu jesam.

Mislim da sam, između ostalog, plakala od olakšanja.

Kako i dolikuje, moja majka je tugovala kao i svaka žena koja na tako tragičan način ostane bez muža posle gotovo trideset godina braka. Šest meseci kasnije je procvetala.

Kad je danas pogledate, nikad ne biste pomislili da je doživela ijedan tužan dan u životu.

## *Drugo poglavlje*

Majka je odmah posle muževljeve smrti prodala veliku staru kuću u Džerards krosu i kupila sebi divan stan pun svetlosti u Merilboun haj stritu.

Ponovo je oživela. Napunila je krovnu terasu saksijama od terakote iz kojih su se preivali orlovi nokti i geranijumi, lozice su se pele uz rešetke kako bi je sakrile od suseda i omogućile joj da se sunča gola, što je radila kad god je bilo sunca.

Ima mačku (otac je mrzeo mačke, što je zaista odmah trebalo da je upozori – nikad ne veruj čoveku koji ne voli decu ili životinje, a čini mi se da nije bio veliki ljubitelj ni jednog ni drugog), orman pun lepe odeće uglavnom kupljene na rasprodajama i bogat društveni život s novim prijateljima iz centra grada.

Dogovorile smo se da se ujutru nađemo u *Sagniju*, što nam je postala subotnja tradicija iako sam najčešće mamurna, kao i danas.

Noćas nisam previše pila. Nisam bila na žurki. Večerala sam s Džejmijem, s kojim se povremeno viđam. Ne mogu ga nazvati svojim dečkom pošto mi svakako nije momak, ali jeste više od prijatelja. Prvenstveno je dobrodošao. Mogu

da ga zovem kad god sam napaljena, pričljiva ili naprosto kad mi je dosadno. I dalje ne shvatam zašto ne možemo da načinimo sledeći korak s obzirom na to da nam je seks sja-jan (mada ga se, iskreno govoreći, retko sećam) i imamo o čemu da razgovaramo. Čini mi se da bi to trebalo da bude dovoljno iako nijedno od nas ne zna šta nedostaje da bismo počeli da se zabavljamo.

Već je otišao i zahvalna sam na tome. Znam kako izgledam ujutru posle pijanstva, a to nije lep prizor. Iako me je Džejmi često viđao takvu, stalno se nadam da se to neće ponoviti. Pošto oboje znamo da se to neće desiti, počeo je da odlazi dok spavam kako bi oboma bar malo sačuvao obraz.

Sinoć smo prošetali do Ridžents kanala i večerali u jednom restoranu na splavu. Bilo je lepo i romantično. Žao mi je što sam slistila sve martinije i vino zato što su ulice pored kanala najlepše u ovo doba godine i zaista bih volela da sam uživala dok sam njima šetala.

Ako se dobro sećam, pre sam se teturala nego što sam hodala. Džejmi je više puta morao da me uhvati za ruku i navodi. Nemam pojma jesmo li spavali ili nismo. On govori da u poslednje vreme ostaje samo kako bi se uverio jesam li dobro. Naravno da sam dobro.

Stani malo. Prisećam se nečega. Sinoćne večeri. Posvađali smo se. Na putu do kuće. O bože. Ječim i gnjuram lice u jastuk, kao da ću time oterati uspomenu. Međutim, ona je i dalje tu, iako bih volela da se ne sećam.

Džejmi se brine što pijem. Rekao mi je da previše pijem i ja sam odlepila. Vikala sam na njega celim Blumfild rou-dom. Ne sećam se šta sam govorila već samo njegovog zapanjenog izraza lica.

Nije ostao kod mene. Sad se sećam svega. Rekao je da neće više to da radi, da ne može da gleda kako se uništavam.

---

Kazao je da svi moji prijatelji brinu zbog mene i da se, iako imam dvadeset devet, ponašam kao da sam deset godina mlađa. Da je vreme da odrastem i postanem odgovorna.

Sećam se da sam vikala kako jesam odgovorna, da imam svoj stan, zaboga, stalan posao i da on ne zna ništa o meni.

Otvaram jedno oko i gledam desnu stranu kreveta. Prazna je, što nije ni čudo. Naravno da nije prespavao i išunjavao se rano jutros. Pobrinuo se da dođem kući i – spuštam pogled niz telo u majici i donjem delu pidžame – da, svukao me je pa onda otišao.

Preplavljuje me stid. Jeste da sam sama, ali obrazi mi plamte. Džejmi je u pravu. Ne mogu ovo da podnesem. Ne mogu svakog jutra da se osećam šugavo čim otvorim oči. Ne mogu svakog jutra da se zaklinjem kako nikad to neću ponoviti, da ću danas prestati da pijem pa da oko pet, šest ili sedam sati kažem sebi kako mi samo jedna čaša vina, jedno pivo ili piće na brzinu svakako neće škoditi i onda – bam! Premotavam na naredno jutro i buđenje s maglovitim sećanjima na ono što se sinoć desilo. Uvek se osećam šugavo sledećeg jutra.

Podižem telefon da pozovem mamu. „Možemo li da pomerimo na jedanaest?“, zagraktala sam kad se javila. „Nije mi baš dobro.“

„O bože, Ket, ponovo?“ Navikla je na ovakve pozive subotom ujutru.

„Znam. Izvini.“ Zapanjujem se jer mi se oči pune suzama, a glas mi drhti.

„Mama, mislim da mi je potrebna pomoć.“

Sat kasnije, sedim naspram mame u *Sagniju*, okrepljena s nekoliko jakih kapučina, četiri aspirina i kroasanom s bade-mom. Znam da kažu kako je pravi engleski doručak najbolji

lek za mamurluk, ali trenutno mi se povraća pri samoj pomisli na masnu slaninu i prženice. Puterasti kroasan s bademima i pravom merom marcipana koji se topi u ustima svaki put me vrati u život.

„I“, kaže mama gledajući me zabrinuto, „potrebna ti je pomoć zbog pića?“

Odjednom mi to više ne deluje tako hitno. Kad smo jutros razgovarale, vrtelo mi se u glavi, imala sam utisak da mi je tri hiljade veverica uginulo u ustima i bila sam zaista očajna. A sad, umirena aspirinima, kafom i šećerom, shvatam da sam previše burno reagovala.

„Izvini zbog toga.“ Plaha sam. „To je samo bio veoma loš trenutak. Osećala sam se posrano kad sam zvala, ali sad sam dobro.“ Očekujem da se osmehne s olakšanjem, ali ona se mršti.

Moja majka je veoma elegantna. Redovno je farbala kosu dok je otac bio živ, ali onda je pustila da smeđu prošaraju sede vlasi. Tri godine kasnije, kosa joj je poprimila nežnu nijansu beličasto-sive. Ošišala ju je na šik paž, koža joj je još meka i glatka a oči neverovatne nijanse zelene koje sam – hvala bogu! – nasledila. To je jedino što sam nasledila od nje.

Nije ni čudo što me je otac nazivao podmetnutim detetom jer je istina da ne ličim ni na jednog roditelja ako izuzmemo majčine oči. Otac je imao tipični bleđi, bolešljivi engleski ten, tanke usne i pomalo kukast nos koji je nazivao orlovskim.

Ja imam maslinast ten, koji skriva mnogo alkoholičarskih grehova. Čak i kad sam strahovito mamurna ili gotovo komatozna od iscrpljenosti, nikad nisam bleđa, žućkasta niti izgledam bolesno. Usne su mi pune, a kosa je tamna sa zlatnim pramenovima od sunca kad odem na letnji odmor na lepo mesto. Kao dete sam mrzela kako izgledam i žudela sam za običnom smeđom kosom, bleđim tenom, plavim očima

i tankim usnama. Sad, kao zrela dvadesetdevetogodišnjakinja, prihvatila sam svoj izgled i samo se povremeno istovremeno iznenadim i obradujem kad vidim odraz u ogledalu.

Ipak, lice mi ne liči na majčino. Iako je mama provela veći deo života u ovoj zemlji, izbliza se vidi da je Amerikanka. To izbija iz njenog stava, samouverenosti i osmeha. O da, ona ima i divne krupne savršene bele zube (još nešto što sam nasledila, bogu hvala).

Vitka je i visoka. Čak i u farmerkama i majici s V-izrezom, sa starinskim zlatnim lancem i baletankama izgleda gotovo besmisleno elegantno. Pogotovo sad kad se oblači onako kako ona hoće. Stil joj je jednostavan: nosi nebojeve tkanine, nikad određene boje, uvek izgleda besprekorno i bez šminke, iako deluje kao da se uopšte ne trudi.

Teško mi je da poverujem da mi je ona majka.

Ali jeste i poznajem je. Poznajem i to mrštenje koje ne sluti na dobro.

Duboko uzdišem. „Stvarno je sve u redu. Samo sam malo preterala sinoć i uvek se osećam grozno kad se probudim, ali nije mi potrebna pomoć. Mislim, očigledno je da sam previše pila.“ Ona podiže pogled, iznenađena što sam to priznala. „Znam da previše pijem i prestaću. Ne mogu da podnesem da se tako osećam kad se probudim i sinoć je bio poslednji put. To je to. Od danas nema više alkohola.“

Čekam njen osmeh ispunjen olakšanjem, ali on ne dolazi. I dalje se mršti i gleda u sto kao da smišlja šta da kaže. Kad je konačno duboko uzdahnula i pogledala me u oči, znala sam da će reći nešto loše.

„Ket“, kaže polako, „postoji nešto što ti nikad nisam rekla. Nešto što je trebalo da ti kažem pre mnogo godina, ali nikad nisam našla pravi trenutak. Mnogo mi je žao. Mislila sam da

je tako bolje za tebe, ali sad mi se čini da sam ti učinila veliku medveđu uslugu time što sam to krila od tebe.“

Srce mi ubrzano lupa. O čemu li priča, pobogu?

„O čemu je reč?“ Glas mi zvuči čudno od hućanja u ušima i lupanja u grudima. Imam čudan osećaj da će mi njene reči nepovratno uticati na život.

Ponovo uzdiše pa podiže pogled.

„Reč je o tvom ocu.“



## *Treće poglavlje*

London, 1968.

Odri je kroz prozor automobila zurila u redove kuća od crvene opeke, istovetne, izgrađene pošto su bombe bačene na London za vreme Drugog svetskog rata porušile čitave četvrti. Trudila se da potisne uzbuđeno lepršanje u stomaku.

Okrenula se prema mužu, koji je krupnim šakama držao volan. Elegantna brada mu je bila napeta, kao i uvek. „Sigurno si nervozna, draga“, rekao je ne skidajući pogled s puta pred sobom.

„Malkice“, slagala je. Ispružio je ruku da je ohrabrujući potapše po nozi i načas okrenuo glavu da joj se nežno osmehne.

„Pokušaću da ti se pridružim treće nedelje“, rekao je. „Mada će zbog trenutnih prilika na poslu biti veoma teško. Znam da ti se ne ide, ali potrebna si tetki. Ispravno postupaš.“

„Znam“, odgovorila je Odri. Nije mogla da veruje da joj je dozvoljeno da se vrati u Ameriku i ostane gotovo celo leto, sama, bez muža pred kojim mora da se pretvara.

Odri je pre pet godina napustila Njujork kako bi radila kao bebisiterka u Bakingamširu. U Londonu, udaljenom samo nekoliko kilometara, sve je vrvelo i život se vodio dotle neviđenim ritmom, ali devetnaestogodišnja Odri nije bila svesna toga u predgrađu Džerards kros, gde je čuvala decu dok su njihovi roditelji pili džin s tonikom i pravili večernje zabave za susede i prijatelje.

Uvek ju je oduševljavalo sve što ima veze s Engleskom, odrasla je uz knjige Džejn Ostin i Šarlote Bronte i najviše od svega je želela da nađe oronulu gospodsku kuću i lepog vlasnika imanja pride.

Kad se prijavila za posao bebisiterke, nije nameravala da upozna ljubav svog života, ali nije mogla ni da ospori kako je svaka noć pre odlaska bila ispunjena fantazijama. Ukrcala se na avion na aerodromu *Kenedi*, glave pune nada i snova.

Porodica Vilkinson – Pem, Toni i njihova deca Stiven i Lizi – bila je divna baš kao i njihova velika edvardijanska kuća na Mil lejnu, iako je bila malo tiša nego što je Odri očekivala.

Dobila je sobu u potkrovlju s debelim belim tepihom i gramofonom u uglu. Njen prozor je gledao na drveće i taj pogled ju je usrećivao.

Desetogodišnji Stiven i osmogodišnja Lizi bili su sjajni. Odri je početku provodila večeri u svojoj sobi čitajući knjigu, ali uskoro je počela da vodi buran noćni život.

Sprijetateljila se s Anom iz Švedske, još jednom bebisiterkom koja je radila u istoj ulici. Devojke bi se doterale i izašle u provod u Aksbridž ili svratile na piće u *Pekhors in*. Tamo je jedne večeri upoznala Ričarda.

Iako nije bio vlasnik imanja, jeste bio lep i šarmantan. Bio je veoma zgodan u lepo skrojenim odelima i uskim italijanskim cipelama. Oborio ju je s nogu iako nije imao gospodsku kuću.

---

Ponašao se prema Odri kao prema princezi. Bilo je očigledno da je obožava. S ljubavlju ju je zadirkivao zbog njenog američkog naglaska, koji se silno trudila da promeni i uspela da ga ublaži u srednjatlantsko otezanje.

Ričard je bio agent za nekretnine. Kad ga je Odri upoznala, počeo je da sklapa poslove u vezi sa poslovnim prostorima. Budući šarmantan i lep, postajao je sve uspešniji. Zamenio je trijumf TR7 jaguarom i subotom uveče vozio Odri u Vest End u glamurozan provod.

Poznavao je dovoljno ljudi da bi imao pristup najboljim klubovima. Izlazili su sa svima – od Marijane Fejtful do princa Filipa, od Tvigi do Vidala Sasuna, pili šampanjac u *Trem-pu* i *Sedl rumu* Helene Korde, igrali rulet u *Les A*.

Posle tih omamljujućih izlazaka odlazili su s njegovim prijateljima na jaja i slaninu u *Golden eg* u Oksford stritu, pitajući se hoće li sresti nekog od braće Krej. Osećala se veoma glamurozno dok je u ranim jutarnjim satima doručkovala u centru sveta.

London je oživeo šezdesetih godina, a Odri je oživljavala subotom uveče dok ju je Ričard držao za ruku i vodio metalnim stepenicama u *Anabel*, gde se Luj rukovao s njim i ljubio Odri u obraz.

Naravno da se zaljubila u Ričarda. Nikad nije upoznala nikoga nalik njemu u Njujorku, gde bi muškarcima dobro došlo malo njegove uglađenosti. Nikad se nije osećala tako živo kao s njim. Njen ugovor bebisiterke istekao je posle dve godine i rekla je Ričardu da mora da se vrati kući.

Zaprosio ju je. Pristala je. Pošto im je život bio vezan za Englesku, a njeni roditelji odavno umrli, tetka Džudit je doputovala na venčanje u opštini na koje su pozvali malo